

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

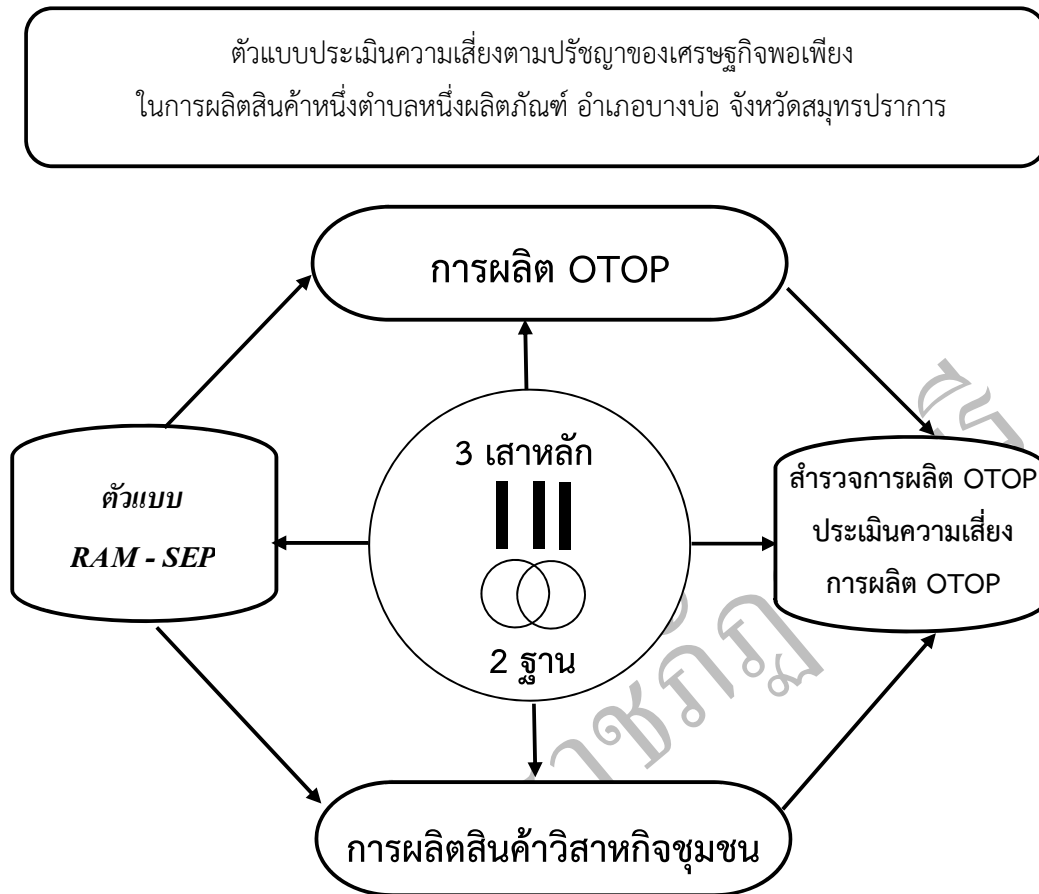
การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้วยตัวแบบการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นงานวิจัยที่ได้ทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ (1) เพื่อศึกษาความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ และ (2) เพื่อเสนอแนวทางเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ด้วยตัวแบบการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ตัวแบบประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
3. ความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
4. ความเสี่ยงโดยภาพรวมในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)
5. แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้วยตัวแบบการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ตามหัวข้อทั้ง 4 ดังกล่าวไว้ข้างต้น โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ตัวแบบประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้สร้างตัวแบบนี้โดยการประยุกต์จากตัวแบบการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (RAM-SEP) ของรองศาสตราจารย์วรรัตน์ เขียวไพรี (2557) และจากแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ด้าน การบริหารการผลิต / การบริหารการปฏิบัติการ การบริหารความเสี่ยง รวมทั้งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้เป็นต้นแบบเบื้องต้น จากนั้นผู้วิจัยได้จัดการประชุมระดมสมองกับผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ยืนยันตัวแบบดังกล่าว และนำข้อเสนอแนะ มาปรับปรุง แก้ไขจนกระทั่งได้รับยืนยันตัวแบบ จากที่ประชุม ทำให้ได้ตัวแบบที่สมบูรณ์จากการยืนยันตัวแบบในการประชุมดังกล่าว ซึ่งตัวแบบดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

Risk Assessment Model – Sufficiency Economy Philosophy
of OTOP in Bang Bo District, Samut Prakan Province

3 เสาหลัก 2 ฐานแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เสาหลัก	-	ความพอประมาณ
เสาหลัก	-	ความมีเหตุผล
เสาหลัก	-	การสร้างภูมิคุ้มกัน
ฐาน	-	ความรู้
ฐาน	-	คุณธรรม

ภาพที่ 4.1 ตัวแบบประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบล
หนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ผลิต สินค้า OTOP อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในส่วนที่ 1 (ข้อมูลทั่วไปของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ) มาวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย ประเภทของผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ ประเภทผลิตภัณฑ์ มาตรฐานการรับรองผลิตภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น / เอกลักษณ์ของท้องถิ่น ระดับของผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จัดอยู่ในกลุ่มใด ประสบการณ์การทำอาชีพและ จำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวน และร้อยละ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.1 ถึง ตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของประเภทของผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ

ประเภทของผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	13	50.0
ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	13	50.0
รวม	26	100.0

ผลการวิเคราะห์ ตามตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ OTOP ที่ผู้วิจัยได้ประเมินความเสี่ยง พบว่าผู้ผลิตดังกล่าวมีการผลิตสินค้าโดยสามารถจำแนกตามประเภทของผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ โดยเป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนและผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียวมีจำนวนเท่ากัน คือ 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.0

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละประเภทผลิตภัณฑ์ที่ได้แจ้งไว้ในการลงทะเบียนเป็นผู้ผลิตผู้ประกอบการ

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
อาหาร	15	57.7
เครื่องดื่ม	1	3.8
ผ้า เครื่องแต่งกาย	0	0.0
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	5	19.2
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	5	19.2
รวม	26	100.0

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ OTOP ที่ผู้วิจัยได้ประเมินความเสี่ยง พบว่าผู้ผลิตดังกล่าวมีการผลิตสินค้าโดยสามารถจำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิตตามลำดับได้ดังต่อไปนี้ ส่วนใหญ่ที่ผลิตเป็นอาหาร จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมาเป็น ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก และ สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารเท่ากันคือ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.2 เครื่องดื่ม จำนวน 1 คิดเป็นร้อยละ 3.8 และไม่มีผู้ผลิตรายใดผลิต ผ้า เครื่องแต่งกาย

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของการมีมาตรฐานการรับรองผลิตภัณฑ์

มาตรฐานการรับรองผลิตภัณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
มีมาตรฐานการรับรองผลิตภัณฑ์	11	42.3
ยังไม่มีมาตรฐานการรับรองผลิตภัณฑ์	15	57.7
รวม	26	100.0

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ OTOP ที่ผู้วิจัยได้ประเมินความเสี่ยง พบว่าผู้ผลิตดังกล่าวมีการผลิตสินค้าตามโดยสามารถจำแนกตามการมีมาตรฐานการรับรองผลิตภัณฑ์ตามลำดับได้ดังต่อไปนี้ ส่วนใหญ่ยังไม่มีมาตรฐานการรับรองผลิตภัณฑ์จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.7 และมีมาตรฐานการรับรองผลิตภัณฑ์ จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.3

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น / เอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น / เอกลักษณ์ของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
นำมาจากที่อื่น โดยไม่ได้พัฒนาเพิ่มเติม	0	0.0
นำมาจากที่อื่น และพัฒนาเพิ่มเติม	4	15.4
เป็นภูมิปัญญาจากท้องถิ่นดั้งเดิม และมีการพัฒนาสร้างสรรค์	22	84.6
รวม	26	100.0

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ OTOP ที่ผู้วิจัยได้ประเมินความเสี่ยง พบว่าผู้ผลิตดังกล่าวมีการผลิตสินค้าโดยสามารถจำแนกลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น / เอกลักษณ์ของท้องถิ่น ตามลำดับได้ดังต่อไปนี้ ส่วนใหญ่เป็นภูมิปัญญาจากท้องถิ่นดั้งเดิม และมีการพัฒนาสร้างสรรค์ จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.6 รองลงมาเป็น นำมาจากที่อื่น และพัฒนา

เพิ่มเติม จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.4 และไม่มีผู้ผลิตรายใดที่ผลิตโดย นำมาจากที่อื่น โดยไม่ได้พัฒนาเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับของผลิตภัณฑ์

ระดับของผลิตภัณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
ยังไม่ได้จัดระดับ	16	61.5
ระดับ 1 ดาว	0	0.0
ระดับ 2 ดาว	0	0.0
ระดับ 3 ดาว	1	3.8
ระดับ 4 ดาว	3	11.5
ระดับ 5 ดาว	6	23.1
รวม	26	100.0

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ OTOP ที่ผู้วิจัยได้ประเมินความเสี่ยง พบว่าผู้ผลิตดังกล่าวมีการผลิตสินค้าโดยสามารถจำแนกตามระดับของผลิตภัณฑ์ตามลำดับได้ดังต่อไปนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตที่ยังไม่ได้จัดระดับดาว จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมาเป็นผู้ผลิตที่ได้ระดับ 5 ดาว จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.1 ผู้ผลิตที่ได้ระดับ 4 ดาว จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.5 ผู้ผลิตที่ได้ระดับ 3 ดาว จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8 และไม่มีผู้ผลิตรายใดที่ได้ระดับ 1 ดาว และ ระดับ 2 ดาว

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน และร้อยละของการจัดกลุ่มผลิตภัณฑ์

การจัดกลุ่มผลิตภัณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มดาวเด่นสู่สากล	3	11.5
กลุ่มอนุรักษ์ สร้างคุณค่า	6	23.1
กลุ่มพัฒนาสู่การแข่งขัน	1	3.8
กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา	16	61.5
รวม	26	100.0

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 ผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ผู้วิจัยได้ประเมินความเสี่ยง พบว่าผู้ผลิตดังกล่าวมีการผลิตสินค้าโดยสามารถจำแนกตามการจัดกลุ่มผลิตภัณฑ์ ตามลำดับได้ดังต่อไปนี้

ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมาเป็นกลุ่มอนุรักษ์
สร้างคุณค่า จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.1 กลุ่มดาวเด่นสู่สากล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ
11.5 และ กลุ่มพัฒนาสู่การแข่งขัน จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน และร้อยละของประสบการณ์การทำอาชีพ

ประสบการณ์การทำอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	0	0.0
1 – 5 ปี	8	30.8
6 – 10 ปี	4	15.4
10 ปีขึ้นไป	14	53.8
รวม	26	100.0

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.7 ผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ผู้วิจัยได้ประเมินความเสี่ยง พบว่า
ผู้ผลิตดังกล่าวมีการผลิตสินค้าโดยสามารถจำแนกตามประสบการณ์การทำอาชีพ ตามลำดับได้
ดังต่อไปนี้ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำอาชีพ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.8
รองลงมา มีประสบการณ์การทำอาชีพ 1 – 5 ปี จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.8 มีประสบการณ์
การทำอาชีพ 6 – 10 ปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.4 และ ไม่มีผู้ผลิตรายใดมีประสบการณ์
การทำอาชีพต่ำกว่า 1 ปี

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน และร้อยละของจำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ

จำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 คน	10	38.5
5 – 10 คน	7	26.9
11 – 15 คน	2	7.7
มากกว่า 15 คน	7	26.9
รวม	26	100.0

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.8 ผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ผู้วิจัยได้ประเมินความเสี่ยง พบว่า
ผู้ผลิตดังกล่าวมีการผลิตสินค้าโดยจำแนกตามจำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ ตามลำดับได้

ดังต่อไปนี้ ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ ต่ำกว่า 5 คน จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ 5 – 10 คน และเท่ากับผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ มากกว่า 15 คน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.9 และมีจำนวนสมาชิกที่ดำเนินการหรือปฏิบัติ 11 – 15 คน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.7

3. ความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบประเมินความเสี่ยง ความเสี่ยงในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) แบบตรวจสอบรายการ (checklist) มาวิเคราะห์ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเป็นไปตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงนำเสนอเป็น 3 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

3.1 การระบุความเสี่ยงของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นการนำเสนอเพื่อระบุ ความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในแต่ละด้าน

3.2 การประเมินความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินความเสี่ยง โดยการหาค่าความเสี่ยง และเมื่อได้ค่าความเสี่ยงแล้วนำมาระบุระดับความเสี่ยง

3.3 แนวทางการจัดการความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้ เป็นระดับการยอมรับความเสี่ยง และ แนวทางการจัดการความเสี่ยง โดยพิจารณาจากค่าความเสี่ยงที่ได้ในข้อ 3.2

3.1 การระบุความเสี่ยงของผู้ผลิตสินค้า OTOP

จากแบบประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ การระบุความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบาง บ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 5 ด้านคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน ความรู้ และ คุณธรรม

การประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความพอประมาณ โดยผลการวิจัยสามารถนำเสนอได้ดังตาราง 4.9 โดยมี รายละเอียดต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความปลอดภัย

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย	จำนวน	ร้อยละ
1.1 ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน	2	7.7
1.2 ไม่มีการวางแผนและการจัดการวัตถุดิบเพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณลักษณะได้มาตรฐานและมีต้นทุนต่ำ	0	0.0
1.3 ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิต/มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม	2	7.7
1.4 ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ	4	15.4
1.5 ไม่มีการวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์	6	23.1
1.6 ไม่มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น / เอกลักษณะของท้องถิ่นมาใช้ในการผลิต	0	0.0
1.7 ไม่มีการนำปัจจัยการผลิตได้แก่แรงงาน/ทุน/วัตถุดิบจากชุมชน	0	0.0
1.8 ไม่มีการวางแผนงบประมาณเพื่อการผลิต	0	0.0
1.9 ไม่มีการวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต	3	11.5
1.10 ไม่มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ	15	57.7

จากตารางที่ 4.9 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้า OTOP ด้านความปลอดภัย ของผู้ผลิตจำนวน 26 รายผลิตภัณฑ์ พบว่า

ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความปลอดภัย 6 ประเด็น จากทั้งหมด 10 ประเด็น โดยประเด็นระบุว่ามีความเสี่ยงมีดังนี้ ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิต/ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ไม่มีการวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์ ไม่มีการวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต และ ไม่มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ

หากพิจารณาจากจำนวนของผู้ผลิตสินค้า OTOP สามารถเรียงตามลำดับของจำนวนผู้ผลิตสินค้า OTOP จากประเด็นที่ระบุว่ามีความเสี่ยงได้ดังนี้ มีความเสี่ยงในประเด็น ไม่มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมาเป็นไม่มีการวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.1 ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.4 ไม่มีการวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.5 และไม่มีการ

กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน และ ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิต/มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม มีจำนวนเท่ากันคือ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ความเสี่ยงด้านความมีเหตุผล

ความเสี่ยงด้านความมีเหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
2.1 การบริหาร/จัดการโดยไม่ได้เน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม	8	30.8
2.2 ไม่มีทุนเพียงพอโดยต้องกู้ยืมจากที่อื่น	5	19.2
2.3 กำลังการผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	17	65.4
2.4 ไม่มีการพยากรณ์ความต้องการของตลาด	7	26.9
2.5 ไม่มีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ๆอยู่เสมอ	5	19.2
2.6 เมื่อมีออเดอร์การผลิตจำนวนมากแล้วไม่สามารถผลิตได้ทันเวลา	12	46.2
2.7 การขยายตัวของธุรกิจไม่ได้พิจารณาถึงความมั่นคงของกิจการเป็นหลัก	0	0.0

จากตารางที่ 4.10 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้า OTOP ด้านความมีเหตุผล ของผู้ผลิตจำนวน 26 รายผลิตภัณฑ์ พบว่า

ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความมีเหตุผล 6 ประเด็น จากทั้งหมด 7 ประเด็น โดยประเด็นระบุว่ามีความเสี่ยงมีดังนี้ ไม่มีการบริหาร/จัดการโดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม ไม่มีทุนเพียงพอ โดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่ใด กำลังการผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ไม่มีการพยากรณ์ความต้องการของตลาด ไม่มีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ๆอยู่เสมอ และ เมื่อมีออเดอร์การผลิตจำนวนมากแล้วไม่สามารถผลิตได้ทันเวลา

หากพิจารณาจากจำนวนของผู้ผลิตสินค้า OTOP สามารถเรียงตามลำดับของจำนวนผู้ผลิตสินค้า OTOP จากประเด็นที่ระบุว่ามีความเสี่ยงได้ดังนี้ มีความเสี่ยงเรื่อง กำลังการผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.4 รองลงมาเป็นเมื่อมีออเดอร์การผลิตจำนวนมากแล้วไม่สามารถผลิตได้ทันเวลา จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.2 การบริหาร/จัดการโดยไม่ได้เน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.8 ไม่มีการพยากรณ์ความต้องการของตลาด จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.9 และไม่มีทุนเพียงพอโดยต้องกู้ยืมจากที่อื่น และ ไม่มีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ๆอยู่เสมอ มีจำนวนเท่ากันคือ 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน

ความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน	จำนวน	ร้อยละ
3.1 ไม่มีการควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน	10	38.5
3.2 ไม่มีการเตรียมองค์กรให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง	12	46.2
3.3 ไม่มีการบริหารการเงิน โดยมีการนำรายงานผลทางการเงินไปใช้ประโยชน์	2	7.7
3.4 ไม่มีการบริหารความเสี่ยงโดยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย	9	34.6
3.5 ไม่มีการควบคุมกระบวนการผลิต	0	0.0
3.6 ไม่มีการบริหารสินค้าคงคลัง	2	7.7
3.7 ไม่มีการจัดการความเสี่ยงในการประกอบกิจการ	15	57.7

จากตารางที่ 4.11 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้า OTOP ความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ของผู้ผลิตจำนวน 26 รายผลิตภัณฑ์ พบว่า

ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน 6 ประเด็น จากทั้งหมด 7 ประเด็น โดยประเด็นระบว่ามีความเสี่ยงมีดังนี้ ไม่มีการควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน ไม่มีการเตรียมองค์กรให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่มีการบริหารการเงิน โดยมีการนำรายงานผลทางการเงินไปใช้ประโยชน์ ไม่มีการบริหารความเสี่ยงโดยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ไม่มีการบริหารสินค้าคงคลัง และ ไม่มีการจัดการความเสี่ยงในการประกอบกิจการ

หากพิจารณาจากจำนวนของผู้ผลิตสินค้า OTOP สามารถเรียงตามลำดับของจำนวนผู้ผลิตสินค้า OTOP จากประเด็นที่ระบว่ามีความเสี่ยงได้ดังนี้ มีความเสี่ยงเรื่อง ไม่มีการจัดการความเสี่ยงในการประกอบกิจการ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมาเป็นไม่มีการเตรียมองค์กรให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.2 ไม่มีการควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.5 ไม่มีการบริหารความเสี่ยงโดยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.6 และไม่มีการบริหารสินค้าคงคลัง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความรู้

ความเสี่ยงด้านความรู้	จำนวน	ร้อยละ
4.1 ไม่มีการพัฒนารูปแบบและคุณภาพสินค้าตลอดเวลา	5	19.2
4.2 ไม่มีบุคลากร/สมาชิกที่มีความรู้ด้านการผลิตสินค้า	3	11.5
4.3 ไม่มีการจัดทำฐานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	10	38.5
4.4 ไม่มีการพัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลในองค์กรอย่างต่อเนื่อง	4	15.4
4.5 ไม่มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย	2	7.7
4.6 ไม่มีวิธีแก้ไขผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ	12	46.2
4.7 ไม่มีการแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ	17	65.4
4.8 ไม่มีวิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน	12	46.2
4.9 ไม่มีวิธีแก้ไขผลกระทบจากเครื่องจักร/เครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์	6	23.1

จากตารางที่ 4.12 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้า OTOP ความเสี่ยงด้านความรู้ ของผู้ผลิตจำนวน 26 รายผลิตภัณฑ์ พบว่า

ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความรู้ทุกประเด็น จากทั้งหมด 9 ประเด็น โดยประเด็นระบุว่ามีความเสี่ยงมีดังนี้ ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิต/ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ไม่มีการวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์ ไม่มีการวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต และ ไม่มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ

หากพิจารณาจากจำนวนของผู้ผลิตสินค้า OTOP สามารถเรียงตามลำดับของจำนวนผู้ผลิตสินค้า OTOP จากประเด็นที่ระบุว่ามีความเสี่ยงได้ดังนี้ มีความเสี่ยงในประเด็น ไม่มีการแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.4 รองลงมาคือไม่มีวิธีแก้ไขผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเท่ากับ ไม่มีวิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.2 ไม่มีการจัดทำฐานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.5 ไม่มีวิธีแก้ไขผลกระทบจากเครื่องจักร/เครื่องมือ/วัสดุ/ อุปกรณ์ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.1 ไม่มีการพัฒนารูปแบบ

และคุณภาพสินค้าตลอดเวลา จำนวน 5 คิดเป็นร้อยละ 19.2 ไม่มีการพัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลในองค์กรอย่างต่อเนื่อง จำนวน 4 คิดเป็นร้อยละ 15.4 ไม่มีบุคลากร/สมาชิกที่มีความรู้ด้านการผลิตสินค้า จำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 11.5 และ ไม่มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ความเสี่ยงด้านคุณธรรม

ความเสี่ยงด้านคุณธรรม	จำนวน	ร้อยละ
5.1 มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ	0	0
5.2 มีการผลิตที่คำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชน	0	0
5.3 มีการรักษาสิ่งแวดล้อมในกระบวนการผลิต	0	0
5.4 มีความรับผิดชอบในกิจกรรมทางธุรกิจของตนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	0	0
5.5 มีวัฒนธรรมองค์กรที่แข็งแกร่ง โดยมีจริยธรรม	0	0
5.6 มีการจัดสรรผลกำไรบางส่วนให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชน	0	0
5.7 มุ่งลดรายจ่ายก่อน เป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้	0	0
5.8 การผลิตสินค้าโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและชีวอนามัย	0	0
5.9 มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	0	0

จากตารางที่ 4.13 ผลการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้า OTOP ความเสี่ยงด้านคุณธรรม ของผู้ผลิตจำนวน 26 รายผลิตภัณฑ์ พบว่า

ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป ไม่มีความเสี่ยงด้านคุณธรรมทุกประเด็น จากทั้งหมด 9 ประเด็น

3.2 การประเมินความเสี่ยง

เมื่อพบว่า มีประเด็นความเสี่ยงในด้านใดแล้ว ทำการประเมินความเสี่ยง โดยการหาค่าความเสี่ยง ระดับความเสี่ยง และ แนวทางการจัดการความเสี่ยง

ผลการประเมิน ได้ค่าความเสี่ยง และระดับความเสี่ยงดังแสดงได้ตารางที่ 4.14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 ผลการประเมินค่าความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลงหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความปลอดภัย

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย	ระดับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์เฉลี่ย	ระดับผลกระทบของเหตุการณ์เฉลี่ย	ค่าความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง
การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน	2	1.5	3	ต่ำ
การวางแผนกำลังการผลิต/มีการวางแผนกำลังการผลิต	1.5	1.5	2.25	ต่ำมาก
รวม				
การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ	1.5	1.25	1.875	ต่ำมาก
การวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุอุปกรณ์	1.83	1.5	2.75	ต่ำ
การวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต	2	2	4	ต่ำ
การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/นำซื้อ	2.07	1.73	3.58	ต่ำ

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัย พบว่า มีความเสี่ยงในระดับต่ำและระดับต่ำมาก โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมี 4 ประเด็นคือ การวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/นำซื้อ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน และ การวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์ ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 4, 3.58, 3 และ 2.75 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมากมี 2 ประเด็นคือ การวางแผนกำลังการผลิต/มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม และ การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.25 และ 1.875 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ผลการประเมินค่าความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุผล

ความเสี่ยงด้านความมีเหตุผล	ระดับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์เฉียบ	ระดับผลกระทบของเหตุการณ์เฉลี่ย	ค่าความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง
การบริหาร/จัดการโดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม	1.75	1.13	1.97	ต่ำมาก
มีทุนเพียงพอโดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่น	2.40	2.20	5.28	ปานกลาง
มีกำลังการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	2.12	2.18	4.61	ปานกลาง
มีการพยากรณ์ความต้องการของตลาด	1.29	1.00	1.29	ต่ำมาก
มีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ๆอยู่เสมอ	1.60	1.20	1.92	ต่ำมาก
เมื่อมีออเดอร์การผลิตจำนวนมากแล้วสามารถผลิตได้ทันเวลา	1.75	1.58	2.77	ต่ำ

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การประเมินความเสี่ยงด้านความมีเหตุผล พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง ระดับต่ำและระดับต่ำมาก โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มี 2 ประเด็นคือ มีทุนเพียงพอโดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่น และ มีกำลังการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 5.28 และ 4.61 ตามลำดับ โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมี 1 ประเด็นคือ เมื่อมีออเดอร์การผลิตจำนวนมากแล้วสามารถผลิตได้ทันเวลา ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.77 ส่วนประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมากมี 3 ประเด็นคือ การบริหาร/จัดการโดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ๆอยู่เสมอ และ มีการพยากรณ์ความต้องการของตลาด ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 1.97 , 1.92 และ 1.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินค่าความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน

ความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน	ระดับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์เฉียบ	ระดับผลกระทบของเหตุการณ์เฉียบ	ค่าความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง
การควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน	1.70	1.50	2.55	ต่ำ
การเตรียมองค์กรให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง	1.58	1.75	2.77	ต่ำ
การบริหารการเงิน โดยมีการนำรายงานผลทางการเงินไปใช้ประโยชน์	1.00	1.00	1.00	ต่ำมาก
บริหารความเสี่ยงโดยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย	1.33	1.33	1.78	ต่ำมาก
การบริหารสินค้าคงคลัง	1.00	1.00	1.00	ต่ำมาก
การจัดการความเสี่ยงในการประกอบกิจการ	1.47	1.53	2.25	ต่ำมาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า การประเมินความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน พบว่า มีความเสี่ยงในระดับต่ำและระดับต่ำมาก โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมี 2 ประเด็นคือ การเตรียมองค์กรให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง และ การควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.77 และ 2.55 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมากมี 4 ประเด็นคือ การจัดการความเสี่ยงในการประกอบกิจการ บริหารความเสี่ยงโดยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย การบริหารการเงิน โดยมีการนำรายงานผลทางการเงินไปใช้ประโยชน์ และ การบริหารสินค้าคงคลัง ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.25, 1.78 และ 1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินค่าความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความรู้

ความเสี่ยงด้านความรู้	ระดับการเกิดขึ้นของ เหตุการณ์เฉียบ	ระดับผลกระทบของ เหตุการณ์เฉียบ	ค่า ความ เสี่ยง	ระดับความ เสี่ยง
การพัฒนารูปแบบและคุณภาพสินค้าตลอดเวลา	1.60	1.20	1.92	ต่ำมาก
บุคลากร/สมาชิกที่มีความรู้ด้านการผลิตสินค้า	1.67	1.67	2.78	ต่ำ
การจัดทำฐานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	1.40	1.40	1.96	ต่ำมาก
การพัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลในองค์กรอย่างต่อเนื่อง	1.50	1.50	2.25	ต่ำมาก
การพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย	2.50	3.00	7.50	ปานกลาง
วิธีแก้ไขผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ	1.92	1.75	3.35	ต่ำ
การแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ	2.29	2.47	5.67	ปานกลาง
วิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน	2.33	2.42	5.64	ปานกลาง
วิธีแก้ไขผลกระทบจากเครื่องจักร/เครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์	1.67	1.67	2.78	ต่ำ

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การประเมินความเสี่ยงด้านความรู้ พบว่า มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง ระดับต่ำและระดับต่ำมาก โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง มี 3 ประเด็นคือ การพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย การแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ และ วิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงานซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 7.50 ,5.67 และ 5.64 ตามลำดับ โดยประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมี 3 ประเด็นคือ วิธีแก้ไขผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ บุคลากร/สมาชิกที่มีความรู้ด้านการผลิตสินค้า และ วิธีแก้ไขผลกระทบจากเครื่องจักร/เครื่องมือ/วัสดุ/ อุปกรณ์ ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 3.35 และ 2.77 ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำมากมี 3

ประเด็นคือ การพัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลในองค์กรอย่างต่อเนื่อง การจัดทำฐานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และ การพัฒนารูปแบบและคุณภาพสินค้าตลอดเวลา ซึ่งมีค่าของความเสี่ยงเท่ากับ 2.25 , 1.96 และ 1.92 ตามลำดับ

เมื่อประเมินความเสี่ยง เพื่อหาค่าความเสี่ยง และ ระดับของความเสี่ยง ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.14 – 4.17 ต่อไปจะเป็นการนำเสนอระดับการยอมรับความเสี่ยง และ แนวทางการจัดการความเสี่ยง โดยพิจารณาว่าเป็นระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม หรือ ระดับที่พอยอมรับได้แต่ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้ หรือ ระดับที่ยอมรับไม่ได้ ต้องจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป หรือ ระดับที่ยอมรับไม่ได้ ต้องจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที ดังจะได้แสดงต่อตารางที่ 4.18

3.3 แนวทางการจัดการความเสี่ยง

ตารางที่ 4.18 ระดับความเสี่ยง และแนวทางการจัดการความเสี่ยง ในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

รายการ	ระดับการยอมรับความเสี่ยง และ แนวทางการจัดการความเสี่ยง
ด้านความพอประมาณ	
การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การวางแผนกำลังการผลิต/มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/นำซื้อ	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

รายการ	ระดับการยอมรับความเสี่ยง และ แนวทางการจัดการความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านความมีเหตุผล	
การบริหาร/จัดการโดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
มีทุนเพียงพอโดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่น	ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้
มีกำลังการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้
มีการพยากรณ์ความต้องการของตลาด	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
มีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ๆอยู่เสมอ	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
เมื่อมีออเดอร์การผลิตจำนวนมากแล้วสามารถผลิตได้ทันเวลา	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
ความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน	
การควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การเตรียมองค์การให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การบริหารการเงิน โดยมีการนำรายงานผลทางการเงินไปใช้ประโยชน์	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
บริหารความเสี่ยงโดยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การบริหารสินค้าคงคลัง	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การจัดการความเสี่ยงในการประกอบกิจการ	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
ความเสี่ยงด้านความรู้	
การพัฒนารูปแบบและคุณภาพสินค้าตลอดเวลา	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

รายการ	ระดับการยอมรับความเสี่ยง และ แนวทางการจัดการความเสี่ยง
บุคลากร/สมาชิกที่มีความรู้ด้านการผลิตสินค้า	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การจัดทำฐานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การพัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลในองค์กรอย่างต่อเนื่อง	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย	ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้
วิธีแก้ไขผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
การแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ	ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้
วิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน	ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้
วิธีแก้ไขผลกระทบจากเครื่องจักร/เครื่องมือ/วัสดุ/ อุปกรณ์	ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

จากตารางที่ 4.18 พบว่าผู้ผลิต OTOP อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการที่ได้รับการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความเสี่ยงทั้งหมด 27 ประเด็น ระดับของความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้ง 27 ประเด็น หากพิจารณาถึงแนวทางในการจัดการความเสี่ยงมีอยู่ 2 แนวทางคือ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติมซึ่งมีทั้งหมด 22 ประเด็นความเสี่ยง และต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้ มี ทั้งหมด 5 ประเด็นความเสี่ยง ได้แก่ มีทุนเพียงพอโดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่น มีกำลังการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย การแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ และ วิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน

จากรายงานผลการวิจัยตามตารางที่ 4.11 - 4.18 เป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยตามแบบประเมินส่วนที่ 2 ทั้งนี้แบบประเมินนี้ยังมี ส่วนที่ 3 คือ ความเสี่ยงโดยภาพรวมในการผลิตสินค้า OTOP จึงขอเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

4. ความเสี่ยงโดยภาพรวมในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

ผลการวิเคราะห์แบบประเมิน ส่วนที่ 3

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบประเมินส่วนที่ 3 คือ ความเสี่ยงโดยภาพรวมในการผลิตสินค้า OTOPT โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า(INPUT) ได้แก่ : เงินทุน วัตถุดิบ เครื่องจักร อุปกรณ์ แรงงาน ความรู้ เวลา ระบบจัดการ ถึงแม้ว่าผู้ผลิตสินค้า OTOPT จะมีการวางแผน การบริหารจัดการในส่วนของปัจจัยนำเข้าต่างๆ เช่น มีการสั่งซื้อวัตถุดิบมาเก็บไว้เพราะคำสั่งซื้อเข้ามา เพื่อป้องกันการขาดแคลนวัตถุดิบ หรือมีการหาแหล่งของวัตถุดิบให้หลากหลายพื้นที่ มีการจัดเก็บวัตถุดิบโดยใช้ห้องเย็นเพื่อให้วัตถุดิบมีคุณภาพที่ดี(มีความสด ใหม่) และป้องกันการขาดแคลนวัตถุดิบ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่ามี ความเสี่ยงต่าง ๆ ในด้านปัจจัยนำเข้า ดังนี้

วัตถุดิบ: ในส่วนของวัตถุดิบสามารถสรุปตามวัตถุดิบในการผลิตดังนี้

ในการผลิตพลาสติกหรือ ผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากพลาสติก พบว่ามีความเสี่ยงด้านวัตถุดิบดังนี้ พื้นที่การเลี้ยงปลาในอำเภอบางบ่อมีน้อยลงและพื้นที่ที่ใช้เลี้ยงปลากมีมลพิษเพิ่มมากขึ้น เนื่องจาก การเติบโตของเมืองหรือพลวัตของเมือง มีการขยายเมืองมายังพื้นที่อำเภอบางบ่อ ทำให้พื้นที่ในการเลี้ยงปลาถูกล้อมรอบด้วยอุตสาหกรรม มีน้ำเสียปล่อยทิ้ง มีมลพิษทางน้ำซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของปลา ทำให้ปลาสดโตช้า ปลาสดใช้เวลาในการเลี้ยงนาน ปลาสดโตไม่ทันการแปรรูป หรือปลาโตไม่ทันต่อความต้องการของผู้บริโภค

วัตถุดิบมีจำนวนน้อย แต่มีการสั่งซื้อจำนวนมาก ทำให้ไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด โดยผู้ผลิตได้ขยายพื้นที่การเลี้ยงปลาไปยังพื้นที่อื่นๆ ที่ไม่ใช่อำเภอบางบ่อ ได้แก่ในพื้นที่ จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสุพรรณ จังหวัดจันทบุรี เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้ผู้บริโภคอาจไม่ทราบว่ามีปลาสดที่เลี้ยงในอำเภอบางบ่อ แต่ผู้ผลิตได้ทำการผลิตในอำเภอ บางบ่อหรือมีกรรมวิธีการผลิตในอำเภอบางบ่อ

ผู้ผลิตได้มีการนำวัตถุดิบก็คือพลาสติกจากหลายที่หลายบ่อเพราะต้องการ ปลาหลายขนาด และมีการซื้อแบบเหมาบ่อ ซึ่งซื้อทีละหลายตัน

สำหรับการผลิตสินค้าอื่น ๆ ที่ไม่ใช่พลาสติกหรือ ผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากพลาสติก พบว่ามีความเสี่ยง คือ มีการขาดแคลนวัตถุดิบ วัตถุดิบไม่เพียงพอในการผลิต วัตถุดิบมีราคาสูง ดังนี้

1. ในบางฤดูกาลวัตถุดิบมีการขาดตลาด จำเป็นต้องจัดหาวัตถุดิบจากแหล่งอื่นมาทดแทน
2. วัตถุดิบที่มีราคาสูงด้วยสินค้าเป็นงานแฮนด์เมคจึงต้องขายราคาสูงตามไปด้วย ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าแบรนด์ต่างๆที่มีอยู่ในตลาดได้
3. เกิดการขาดแคลนกล้วยน้ำหว่า ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลัก มีการแก้ปัญหาโดยการจัดซื้อจากแหล่งอื่น

4. ไม่มีมีเสือกกเพียงพอให้ทำการผลิตเป็นพวงหรีด
5. การผลิตน้ำพริกมีวัตถุดิบแพงเป็นบางฤดูกาล เช่น หอม กระเทียม

เงินทุน: ในด้านเงินทุนพบว่ามีความเสี่ยงดังนี้

1. เงินทุนต้องกู้ ผู้ผลิตต้องการให้มีแหล่งกู้เงินที่มีดอกเบี้ยที่ต่ำ เนื่องจากเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงถือว่ามีความเสี่ยงในการผลิตสินค้า
2. มีปัญหาในการขาดแคลนเงินทุน
3. มีความต้องการเพิ่มกำลังการผลิตโดยใช้เครื่องจักรแต่ยังมีปัญหาเรื่องเงินลงทุน
4. ต้องการเงินทุนเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น ในการซื้อเครื่องจักร

เครื่องจักร อุปกรณ์ : ในด้านเครื่องจักร อุปกรณ์ พบว่ามีความเสี่ยงดังนี้

1. มีความต้องการเพิ่มกำลังการผลิตโดยใช้เครื่องจักรแต่ยังมีปัญหาเรื่องการพัฒนาเครื่องจักรให้มีเทคโนโลยีตามที่คุณผลิตต้องการ
2. ต้องมีเครื่องจักรมาใช้เพื่อช่วยในการผลิตเพื่อให้ผลิตสินค้าได้ทันตามความต้องการของลูกค้า

แรงงาน: ในด้านแรงงานพบว่ามีความเสี่ยงดังนี้

1. ด้านแรงงานในบางครั้งมีแรงงานในการผลิตไม่เพียงพอเพราะส่วนใหญ่แรงงานที่ผลิตจะเป็นบุคคลที่มีงานประจำอยู่แล้วและต้องการใช้เวลาว่างเพื่อหารายได้เสริมอีกทางจึงเป็นความเสี่ยงที่จะขาดแรงงานในการผลิตในบางครั้ง
2. ขาดแคลนแรงงานในช่วงที่มีคำสั่งซื้อจำนวนมากๆ
3. ยังต้องมีการเพิ่มแรงงานในการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้นเพราะความต้องการสินค้ายังมีมาก

ความรู้ : ในด้านความรู้พบว่าผู้ผลิตได้รับการช่วยเหลือด้านความรู้ต่างๆ จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในส่วนของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางบ่อที่จัดให้มีการอบรมเรื่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์และพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิต แต่ยังมีพบว่ามีความเสี่ยงเรื่องความรู้ ได้แก่ ความรู้ในการผลิต ความรู้ในเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ความรู้ในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์รวมถึงการใช้ภาษาอังกฤษในบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น ดังเช่น

ไม่มีความรู้เกี่ยวกับลวดลายการสานกระเป่าไม่หลากหลายทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่มีความหลากหลายในลวดลาย

เวลา : ในด้านเวลาพบว่าผู้ผลิตมีความเสี่ยงเช่น ผู้ผลิตมีงานประจำ หรืองานด้านอื่นๆ อีกมาก มีงาน ทำให้ไม่มีเวลาในการผลิตสินค้า

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นความเสี่ยงส่วนของด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งอาจสรุปได้ว่ามีความเสี่ยงในด้านการขาดแคลนวัตถุดิบ โดยเฉพาะพลาสติกซึ่งพบว่ามีปัญหาในเรื่องของสภาวะแวดล้อมต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้และการเติบโตของตลาดทำให้ต้องหาพลาสติกจากพื้นที่อื่นๆ นอกจากนี้มี

ความเสี่ยงในเรื่องของเงินทุนที่ผู้ผลิตต้องการจะขยายธุรกิจแต่ขาดแคลนเงินทุน หรือพบว่าหากกู้ยืมเงินทุนจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ ผู้ผลิตต้องการที่จะได้รับดอกเบี้ยที่ต่ำเพื่อช่วยให้ต้นทุนการผลิตต่ำลงและมีความเสี่ยงในการลงทุนลดลง ส่วนในด้านแรงงานพบว่ามีการขาดแคลนแรงงาน บางผู้ผลิตพบว่าขาดแคลนแรงงานในบางช่วงที่มีคำสั่งซื้อจำนวนมาก นอกจากด้านปัจจัยนำเข้าแล้วผู้วิจัยยังพบว่ามีความเสี่ยงของด้านกระบวนการ ดังมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

ด้านกระบวนการ(PROCESS) ได้แก่ : การเปลี่ยนรูป การจัดเก็บ การขนส่ง การตรวจสอบ การเคลื่อนย้าย ผู้วิจัยพบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่มีวิธีการผลิตแบบทำตามคำสั่งซื้อ ซึ่งเป็นผลดีเพราะทำให้ไม่มีความเสี่ยงที่ผลิตมาแล้วขายไม่ได้ และพบว่าผู้ผลิตบางรายกระบวนการผลิตไม่มีความเสี่ยงเนื่องจากการวางแผนกำลังการผลิต และมีการวางแผนการผลิตรวมแต่อย่างไรก็ตามยังพบว่ามีความเสี่ยงด้านกระบวนการ ดังนี้

1. ยังไม่มีกระบวนการผลิตที่เป็นมาตรฐาน
2. กระบวนการผลิตที่พึ่งพาสภาพอากาศซึ่งมีความเสี่ยงในกระบวนการผลิต ดังเช่น ในช่วงหน้าฝนมีผลกระทบต่อตากเคย ควรมีการใช้เครื่องจักรช่วยในกระบวนการผลิต (การตากเคย) เพราะหากฝนตกหรือแดดไม่พอทำให้ใช้เวลาหลายวันในการผลิต นอกจากนี้แสงแดดมีความสำคัญในการตากปลา ไม่สามารถควบคุมแสงแดดได้ ควรมีนวัตกรรมมาช่วย หรือแม้กระทั่งในหน้าฝนการผลิตยังมีปัญหาเรื่องความชื้นทำให้ผลิตได้จำนวนน้อยลง เช่น การผลิตหัวโชน เป็นต้น
3. กำลังการผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ผู้ผลิตบางรายมีคำสั่งซื้อจำนวนมากแต่ไม่สามารถผลิตได้ทันตามคำสั่งซื้อ ต้องการเพิ่มกำลังการผลิต ซึ่งต้องมีการลงทุนเพิ่มขึ้นโดยต้องการเงินลงทุนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต ซึ่งเป็นการเพิ่มแรงงาน วัตถุดิบ หรือ ต้องมีเครื่องจักรเข้ามาแทนแรงงานเพื่อให้กำลังการผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
4. กระบวนการผลิตจะต้องมีการนำเครื่องจักรมาใช้ เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต โดยเครื่องจักรดังกล่าวถือว่าเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย ปัจจุบันผู้ผลิตได้กำลังได้รับความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาเครื่องจักร จากสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในประเทศไทย หากทำสำเร็จจะถือได้ว่าเป็นเครื่องจักรเครื่องแรกในโลกซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย เพื่อการพัฒนาสินค้า OTOP ซึ่งจะช่วยยกระดับมาตรฐานการผลิตที่ดีขึ้น และสามารถขยายกำลังการผลิตให้ทันต่อกำลังคำสั่งซื้อได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นความเสี่ยงส่วนของด้านกระบวนการ ซึ่งอาจสรุปได้ว่าพบว่าด้านกระบวนการยังมีความเสี่ยงในเรื่องของมาตรฐานการผลิตในบางกลุ่มของผู้ผลิตโดยเฉพาะผู้ผลิตที่ยังไม่ได้รับมาตรฐานระดับดาว หรือ มาตรฐานสินค้าต่างๆ สำหรับผู้ผลิตที่ได้รับมาตรฐานระดับดาวแต่กระบวนการผลิตยังมีลักษณะที่ต้องพึ่งพาต่อสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ และมีความเสี่ยงที่ว่า

กำลังการผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด นอกจากด้านกระบวนการผลิตแล้ว ต่อไปจะนำเสนอความเสี่ยงของด้านผลผลิต ดังมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

ด้านผลผลิต (OUTPUT) : ได้แก่ สินค้าหรือบริการ พบว่าสินค้า OTOP ที่เป็นสินค้าระดับ 4 ดาว หรือ 5 ดาว หรือ สินค้าที่ได้มาตรฐานการผลิต จะไม่ค่อยพบว่ามีความเสี่ยง แต่สินค้าในระดับที่ยังไม่ได้ดาว หรือ ยังไม่ได้มาตรฐานการผลิต จะพบว่ามีความเสี่ยงดังนี้

1. สินค้าที่ได้รับความนิยม แต่ไม่สามารถผลิตได้เพียงพอความต้องการของตลาด นอกจากนี้สินค้าเป็นที่ต้องการของลูกค้าแต่ไม่มีการสืบสานหรือต่อยอดของผลิตภัณฑ์ทำให้ปัจจุบันได้ยกเลิกการผลิตไป

2. สินค้ามีความแปลก ใหม่ น่าสนใจแต่แต่ไม่มีการสานต่อ หรือไม่มีการต่อยอดการผลิต

3. ปัญหาด้านการตลาด เช่น การบริการ ยังเข้าไม่ถึงคนส่วนมาก จึงทำให้คนรู้จักน้อย เวลาสั่งสินค้าก็ส่งได้ยาก

4. พบปัญหาในด้านบรรจุภัณฑ์ เช่น บรรจุภัณฑ์บางอย่างยังไม่สวยงามมีสีสันทึบไม่สดใส และพบว่าบรรจุภัณฑ์ไม่มีเอกลักษณ์ หรือไม่โดดเด่น ทำให้สินค้าดูไม่ค่อยน่าสนใจ หรือทำให้ดูเหมือนสินค้าเป็นสินค้าเหมือนๆ กัน ซึ่งอาจทำให้ผู้บริโภคคิดว่า มีการซื้อสินค้าแล้วนำไปเปลี่ยนสติ๊กเกอร์ ตรายี่ห้อผลิตภัณฑ์ใหม่ บางรายมีบรรจุภัณฑ์ไม่สวยงาม ขยายแบบชาวบ้าน ใส่ถุงๆ ละครึ่งกิโลกรัมแล้วทำเป็นก้อนสี่เหลี่ยม ส่งขายตามท้องตลาด ดังนั้นบรรจุภัณฑ์ควรออกแบบให้สวยงาม และเพื่อการขยายตลาดสู่สากล

5. ขนาดของบรรจุภัณฑ์ของสินค้าใหญ่เกินไป ทำให้สินค้าดูไม่น่าสนใจ ขนาดของสินค้าควรมีหลายขนาด เช่น ขนาดพกพาได้ หรือขนาดไม่ใหญ่จนเกินไป

6. ขาดการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ โดยทั่วไปการออกแบบบรรจุภัณฑ์ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูไม่น่าสนใจ ไม่สวยงาม หรือ ไม่น่าใช้ ไม่เด่นสะดุดตา หรือไม่ก่อให้เกิดความต้องการซื้อสินค้า การออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยเฉพาะตราผลิตภัณฑ์ต้องการได้รับการช่วยเหลือด้านการออกแบบตราสัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ มีผู้ผลิตที่ต้องการการออกแบบตราสินค้าและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในการหีบห่อให้มีรูปร่างที่ทันสมัย รวมถึงมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น

7. หน้าร้านไม่สวยงาม ที่จอดรถไม่สะดวก

8. การยกเลิกการผลิต เนื่องจาก ไม่มีผู้นิยมในสินค้า นอกจากนี้สินค้าบางชนิดเป็นอันตรายต่อผู้ผลิตหรือสิ่งแวดล้อม ผู้ผลิตจึงตัดสินใจยกเลิกการผลิตสินค้าดังกล่าว โดยบางรายได้ผลิตสินค้าชนิดอื่นแทน แต่บางรายยกเลิกการผลิตเนื่องจากไม่มีเวลาในการผลิต หรือขาดแคลนวัตถุดิบ แรงงานในการผลิต

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ด้านผลผลิตพบว่ามีความเสี่ยงที่สำคัญคือ สินค้าบางชนิดมีการยกเลิกการผลิต เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบ แรงงาน หรือ เวลา ทั้ง ๆ ที่สินค้านั้นเป็นที่

ต้องการของผู้บริโภค หรือบางสินค้ายกเลิกการผลิตเพราะไม่เป็นที่นิยมของผู้บริโภค บางรายการสินค้ายกเลิกการผลิตเนื่องจากเป็นอันตรายต่อผู้ผลิตและเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้มีความเสี่ยงเรื่องของบรรจุภัณฑ์ เช่น ขนาดของบรรจุภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งเนื้อหาในบรรจุภัณฑ์ และมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านการตลาด เช่น การสร้างตราผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่าย การจัดจำหน่าย เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะในส่วนของการผลิตเท่านั้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นความเสี่ยงที่พบในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาถึงแนวทางในการจัดการความเสี่ยงเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการผลิต OTOPT โดยผู้วิจัยได้จัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อยเพื่อหาแนวทางดังกล่าว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5. แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้จัดประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion : FGD) เรื่อง การเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ด้วยตัวแบบการบริหารความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันศุกร์ที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2559 ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการวิจัย นั่นคือ ผลการประเมินความเสี่ยงในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ด้วยตัวแบบการบริหารความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ การระบุความเสี่ยงของผู้ผลิตสินค้า OTOPT การประเมินความเสี่ยงเพื่อหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งระดับการยอมรับความเสี่ยง รวมทั้งแนวทางการจัดการความเสี่ยง ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการประเมิน เมื่อที่ประชุมรับทราบผลการวิจัย และพิจารณายอมรับผลการวิจัยหรือไม่ หากยอมรับจะร่วมกันพิจารณาเพื่อการเสริมสร้างศักยภาพ โดยการประชุมเพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการสนทนากลุ่มสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้มีดังนี้ คือ

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย ประกอบด้วย 4 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มของทีมของผู้วิจัย ประกอบด้วย ที่ปรึกษานักวิจัย คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตร เป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) และผู้ช่วยนักวิจัย 2 ท่าน รวมทั้งผู้วิจัย กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มของผู้ประกอบการ / ผู้ผลิตที่ผลิตผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งประกอบด้วยประธานเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิต (OTOP) รองประธานเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิต(OTOP) รวมทั้งผู้ผลิต OTOPT รายอื่นๆที่มีความสนใจเข้าร่วมประชุม รวมทั้งสิ้น 8 ราย กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มของ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับ OTOP กลุ่มนี้ ประกอบด้วยรักษาการพัฒนาการชุมชนอำเภอบางบ่อ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ และนักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ รวม 3 ท่าน และกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาและการผลิตสินค้าโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร 1 ท่าน รวมจำนวนผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 15 ท่าน ซึ่งมีประเด็นจากการสนทนากลุ่มย่อยดังนี้

1. นักวิจัยนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งเป็นผลการวิจัยที่ได้การประเมินความเสี่ยงโดยการใช้แบบประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ผลิต สินค้า OTOP อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ที่ผู้วิจัยได้ทำการประเมินทั้ง 26 ราย

1.2 ความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางบ่อจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งประกอบด้วย

1.2.1 การระบุความเสี่ยงของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นการนำเสนอเพื่อระบุความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่พบจากการประเมิน

1.2.2 ค่าความเสี่ยง และ ระดับความเสี่ยง โดยในการประเมินความเสี่ยง ค่าความเสี่ยงมีค่าตั้งแต่ 1-25 และระดับความเสี่ยงแบ่งเป็น 5 ระดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ระดับความเสี่ยงมากที่สุด ระดับความเสี่ยงมาก ระดับความเสี่ยงปานกลาง ระดับความเสี่ยงต่ำ และระดับความเสี่ยงต่ำมาก

1.2.3 ระดับการยอมรับความเสี่ยง และ แนวทางการจัดการความเสี่ยง โดยในการประเมินความเสี่ยง ระดับการยอมรับความเสี่ยง แบ่งเป็น ระดับที่ยอมรับได้ ระดับที่พอยอมรับได้ และ ระดับที่ยอมรับไม่ได้ ส่วนแนวทางการจัดการความเสี่ยงแบ่งออกเป็น ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้ ต้องจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป และ ต้องจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

1.3 ผลการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้ผลิตสินค้า OTOP อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 จากการประเมินพบว่าผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ได้รับการประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากประเด็นความเสี่ยงทั้งหมด 42 ประเด็น พบว่ามีความเสี่ยงอยู่ 27 ประเด็น ส่วนอีก 15 ประเด็นพบว่าไม่มีผู้ผลิตรายใดมีความเสี่ยงในประเด็นดังกล่าว โดยประเด็นความเสี่ยงทั้ง 27 ประเด็นดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

(1) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความปลอดภัยประมาณ 6 ประเด็น จากทั้งหมด 10 ประเด็น โดยมีประเด็นความเสี่ยงมีดังนี้ ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่มี

การวางแผนกำลังการผลิต/ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ไม่มีการวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์ ไม่มีการวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต และ ไม่มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ

(2) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความมีเหตุผล 6 ประเด็น จากทั้งหมด 7 ประเด็น โดยมีประเด็นความเสี่ยงมีดังนี้ ไม่มีการบริหาร/จัดการโดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม ไม่มีทุนเพียงพอโดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่ใด กำลังการผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ไม่มีการพยากรณ์ความต้องการของตลาด ไม่มีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ๆอยู่เสมอ และ เมื่อมีออเดอร์การผลิตจำนวนมากแล้วไม่สามารถผลิตได้ทันเวลา

(3) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน 6 ประเด็น จากทั้งหมด 7 ประเด็น โดยมีประเด็นความเสี่ยงมีดังนี้ ไม่มีการควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐาน ไม่มีการเตรียมองค์การให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่มีการบริหารการเงิน โดยมีการนำรายงานผลทางการเงินไปใช้ประโยชน์ ไม่มีบริหารความเสี่ยงโดยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ไม่มีการบริหารสินค้าคงคลัง และ ไม่มีการจัดการความเสี่ยงในการประกอบกิจการ

(4) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป มีความเสี่ยงด้านความรู้ทุกประเด็น จากทั้งหมด 9 ประเด็น โดยมีประเด็นความเสี่ยงมีดังนี้ ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิต/ไม่มีการวางแผนกำลังการผลิตรวม ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่มีราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ไม่มีการวางแผนการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร/วัสดุ/อุปกรณ์ ไม่มีการวางแผนและการจัดการกระบวนการผลิต และ ไม่มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี/สวยงาม/เหมาะสม/น่าซื้อ

(5) ผู้ผลิตสินค้าโอท็อป ไม่มีความเสี่ยงด้านคุณธรรมทุกประเด็น จากทั้งหมด 9 ประเด็น

1.3.2 ค่าความเสี่ยงผู้วิจัยได้นำเสนอตามตาราง 4.14 – 4.17 โดยผลจากการประเมินความเสี่ยงพบว่าความเสี่ยงมีค่าต่ำสุดคือ 1 และสูงสุดคือ 7.5 โดยมีระดับของความเสี่ยงอยู่ใน 3 ระดับระดับต่ำมาก ระดับต่ำ และระดับปานกลาง

1.3.3 ระดับการยอมรับความเสี่ยง และ แนวทางการจัดการความเสี่ยง

(1) จากการประเมินพบว่า ระดับของความเสี่ยงพบว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้ง 27 ประเด็น

(2) โดยแนวทางในการจัดการความเสี่ยงมีอยู่ 2 แนวทางคือ (1)ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติมซึ่งมีทั้งหมด 22 ประเด็นความเสี่ยง และ (2) ต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไประดับที่ยอมรับไม่ได้ มี ทั้งหมด 5 ประเด็นความเสี่ยง ได้แก่ มีทุนไม่เพียงพอโดยไม่ต้องกู้ยืมจากที่อื่น มีกำลังการผลิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การ

พัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย การแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ และ วิธีแก้ไขผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน

2. ที่ประชุมรับทราบประเด็นที่มีความเสี่ยง พร้อมทั้งยอมรับผลการประเมิน และเห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ

3. ที่ประชุมร่วมกันเสนอข้อคิดเห็นต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการดังนี้

ประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ การขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ ความต้องการด้านการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย การขาดแคลนแรงงาน มีทุนไม่เพียงพอต้องกู้ยืมจากที่อื่น กำลังการผลิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งประเด็นความเสี่ยงในเรื่อง กำลังการผลิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีด้วยกันสองกรณีคือ มีกำลังการผลิตได้มากกว่าความต้องการของตลาด กับ มีกำลังการผลิตน้อยกว่าความต้องการของตลาด ซึ่งสำหรับการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ผู้ผลิตสินค้า OTOP อำเภอบางป่อเป็นกรณีของ กำลังการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด หรือ ผู้ผลิตสินค้า OTOP ผลิตสินค้าได้น้อยกว่าความต้องการของตลาด ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยนำเข้า ได้แก่ วัตถุดิบขาดแคลน การขาดแคลนแรงงาน และนอกจากนี้ยังต้องการการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต เช่น ความต้องการใช้เครื่องจักรมาใช้เพื่อช่วยเพิ่มกำลังการผลิต เป็นต้น เพื่อให้กำลังการผลิตมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ดังมีแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพ ดังนี้

1. ควรมีการนำนวัตกรรม มาใช้กับการผลิตสินค้า ทำให้สินค้ามีมาตรฐานการผลิตเพื่อให้สินค้ามีมาตรฐานสูงขึ้น และมีกำลังผลิตที่สอดคล้องหรือเพียงพอต่อความต้องการของตลาด ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตได้ ดังมีรายละเอียดต่างๆ นี้

เช่น ปัญหาของผู้ผลิตท่านหนึ่ง ที่มีกำลังการผลิตน้อยกว่าความต้องการของตลาด จึงทำให้ต้องการเครื่องจักรมาช่วยในการผลิต ดังคำของผู้ผลิตท่านนี้ได้กล่าวไว้ว่า

“การปั้นขนมมันก็ต้องใช้มือปั้น ทุกวันนี้ยังใช้มืออยู่คะแต่เครื่องมือเครื่องไม้ที่จะขึ้นรูปตัวนี้จริงๆในประเทศไทยยังไม่มี ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ แต่ของต่างประเทศก็ยังไม่อย่างที่เราต้องการ เหมือนขนมของญี่ปุ่นก็จะใช้เครื่องจักรปั้นขนมแต่ทำเป็นแบบประกบกันมีไส้ตรงกลาง อ่างที่เป็นเกลียวเวลาเราทำเครื่องจักรเนี่ยเราไม่สามารถทำเป็นเกลียวได้ เครื่องจักรก็เหมือนบีบไปเป็นตัวๆ ตอนนี้น้ำมันเป็นปัญหาเรื่องเครื่องไม้เครื่องมือเทคโนโลยีที่จะมาทำขนม เพราะกำลังการผลิตเราไม่เพียงพอ ในปัจจุบันเราขอให้คณะวิศวกรรมศาสตร์สถาบันพระจอมเกล้าพระนครเหนือกำลัง

พัฒนาเครื่องจักรกลเพื่อปั้นตัวขนมและมีเกลียว เนื่องจากปัจจุบันทั่วโลก
ยังไม่มีเครื่องจักรแบบนี้ในการทำปั้นลึบ หากทำสำเร็จจะถือได้ว่าเป็น
เครื่องจักรเครื่องแรกในโลก จะช่วยทำให้ได้ขนมที่ปั้นได้สวยและเป็น
มาตรฐาน”

นอกจากนี้ ยังมีผู้เข้าประชุมท่านหนึ่งได้เสนอให้เห็นถึงความสำคัญของนวัตกรรม ดังคำที่ท่านได้กล่าว
ไว้ว่า

“ผมนึกถึงเวลาที่คนจีนเค้าทำอะไร เค้าคิดและทำอะไรใหม่ๆ เช่นเขาซื้อ
ทุเรียนบ้านเรา ของเรายังแกะด้วยมืออยู่เลย แต่พอขายไปบ้านเค้า เขาคิด
ทำเครื่องฉีกทุเรียน ให้เครื่องแกะเนื้อทุเรียนออกมาหมด คือเค้าไม่คิดว่า
เป็นเรื่องเล็กๆน้อยๆ เค้าก็คิดเครื่องมือใหม่ แล้วพบว่าเขาคิดนวัตกรรม
ซึ่งนวัตกรรมนี้ จะช่วยวิธีการผลิต ช่วยเรื่องคุณภาพ มันก็จะช่วยเราได้
เยอะ”

ภาครัฐควรมีการบูรณาการในการส่งเสริม สนับสนุน OTOP หากมีการทำงานในลักษณะต่างคนต่าง
ทำ แยกกันทำ จะทำให้โครงการขาดความต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาที่พบคือขาดความต่อเนื่องในการ
ดำเนินโครงการจากภาครัฐ ดังที่ผู้ร่วมประชุมท่านหนึ่งกล่าวว่า

“ผมนึกถึงเวลาที่คนจีนเค้าทำอะไร เค้าคิดและทำอะไรใหม่ๆ เช่นเขาซื้อ
ทุเรียนบ้านเรา ของเรายังแกะด้วยมืออยู่เลย แต่พอขายไปบ้านเค้า เขาคิด
ทำเครื่องฉีกทุเรียน ให้เครื่องแกะเนื้อทุเรียนออกมาหมด คือเค้าไม่คิดว่า
เป็นเรื่องเล็กๆน้อยๆ เค้าก็คิดเครื่องมือใหม่ แล้วพบว่าเขาคิดนวัตกรรม
ซึ่งนวัตกรรมนี้ จะช่วยวิธีการผลิต ช่วยเรื่องคุณภาพ มันก็จะช่วยเราได้
เยอะ”

2. องค์ความรู้ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างเสริมศักยภาพการผลิต ซึ่งการจะทำให้เกิดองค์
ความรู้ได้ต้องอาศัยหลายปัจจัย ทั้งจากผู้ผลิตเอง ผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล OTOPที่ต้องให้การ
ช่วยเหลือ สนับสนุน ทั้งในภาคภาครัฐ ภาคท้องถิ่น รวมถึงภาควิชาการ ซึ่งได้แก่สถาบันการศึกษา
ต่างๆ ซึ่งผู้ผลิตเองทราบว่าตนเองมีความต้องการองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพในการผลิตสินค้า
ดังคำกล่าวของผู้ผลิตท่านหนึ่งที่ว่า

“ของเรามะม่วงแช่อิ่มในพื้นที่ มะดันและมะขาม แต่ว่าเราก็พยายามเอามาให้ได้ ปู่ของเรที่ใช้ในการปลูกจะใช้จะใช้ใบไม้มาหมักแบบธรรมชาติเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ แต่ว่าเรายังไม่มีความรู้ ถ้าเป็นผลไม้แช่อิ่มจะอยู่ได้7วัน ไม่ใส่สารกันบูด เครื่องอบเราไม่มีเราใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านคือเลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง แต่เวลาวางเราก็นำผลไม้มาแปรรูปยังเป็นแช่อิ่มแบบเปียกๆใส่แช่น้ำเชื่อม แต่ถ้าเรามีโอกาสเราก็จะทำแช่อิ่มแบบแห้ง เพื่อต่อยอดคุณภาพ แต่เรายังขาดความรู้เรื่องนี้ขาดเครื่องมือเครื่องมือ”

นอกจากนี้ยังมีผู้ผลิตท่านหนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญ มีองค์ความรู้เรื่องพลาสติก มีความชำนาญในเรื่องพลาสติกได้ถ่ายทอดให้กับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ดังคำกล่าวของผู้ผลิตท่านหนึ่งที่ว่า

“จริงๆแล้วปัจจุบัน เมื่อเปรียบเทียบกับเครื่องในปัจุบันถ้ามีที่ 100ไร่จะต้องเลี้ยงแค่ 50 ไร่ส่วนอีก 50 ไร่เป็นบ่อพักน้ำเพื่อให้สารเคมีที่เราดูดออกไปตามแม่น้ำลำคลองมันตกตะกอน ส่วนในกรณีที่ไม่โตคือ หนึ่งสิ่งแวดล้อมน้ำเสีย อีกอย่างหนึ่งก็คือภาวะอากาศฝนตกตลอดซึ่งหมายถึงความเค็ม ความเป็นกรดเป็นด่างของปลาเนี่ยมันจะไปตลอดตกไข่ที่ต้องหลอกปลาและวิดน้ำทุกเดือนทำให้เป็นธรรมชาติที่สุด เมื่อพูดถึงเรื่องปัจจัยนำเข้าคือตัวพลาสติกแล้วเราจะพูดถึงการแก้ที่มันมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับพลาสติกบางบ่อเพราะว่าตอนนี้ปลาสูญพันธุ์เยอะมาก สปีลาจะไม่เหมือนเดิมมันจะดำ ของบางบ่อจะขาวเพราะใช้หญ้าในการเลี้ยงที่อื่นใช้สารอาหารเราเปรียบเทียบกับบางบ่อจะไม่หนา ไม่ยุ่ย”

นอกจากนี้จากการสนทนากลุ่มทำให้ทราบว่าผู้ผลิตโอท็อปมีการพัฒนาตนเอง มีการสร้างองค์ความรู้เกิดขึ้น ผู้ผลิตมีการพัฒนาสินค้าจนทำให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ดังคำกล่าวของผู้ผลิตท่านหนึ่งที่กล่าวว่า

“ตอนนี้หนูมีความภูมิใจอย่างหนึ่งคือท่านอธิบดีกรมศิลปากรตอนนี้ท่านสั่งหนูมาประมาณ1000เคียร์เขาบอกว่างานของเราเป็นงานแบบโบราณ แต่งานของหนูคือลูกค้าเค้าบอกว่าเป็นงานของที่มีอัตลักษณ์ ของเราแต่ละชิ้นเราจะเน้นคุณภาพ แต่ละงานจะไม่ซ้ำกัน กระดาษที่เราแปะข้างในคะ 7-8 ชั้น”

และนอกจากนี้ยังพบว่าผู้ผลิตหลายท่านที่สินค้าเป็นที่นิยมของลูกค้า ทำการผลิตไม่ทันต่อความต้องการของลูกค้าที่สั่งซื้อสินค้า การที่ผู้ผลิตจะมาถึงจุดที่สินค้าได้รับความนิยมได้นั้นผู้ผลิตมีการ

พัฒนาสินค้าโดยวิธีการต่างๆ จนทำให้มีความรู้ ความชำนาญ และมีองค์ความรู้ในการดำเนินกิจการของตนเอง

3. มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ หรือปรับใช้ในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ซึ่งช่วยเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าได้

จากการสนทนากลุ่มย่อยกับผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ ทำให้ทราบว่าผู้ผลิตได้นำหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจมาใช้ในการผลิตสินค้า และทำให้ผู้ผลิตมีการพัฒนาในการผลิต และส่งผลให้ประสบผลสำเร็จในอาชีพ ดังมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ภาครัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้า OTOP โดยได้ให้การอบรมในหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้ประกอบการ เพื่อนำไปปรับหรือประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้า OTOP

ในส่วนของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการได้มีการพัฒนาปรับปรุง ช่วยเหลือและส่งเสริม กลุ่มผู้ผลิต OTOP ดังที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ดังนี้

“เรามีการอบรมเพื่อพัฒนา OTOP ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริม OTOP และในส่วนโอกาส ของ OTOP ของอำเภอบางป่อ ปัจจุบันเรามีศูนย์การเรียนรู้การแปรรูปปลาสดโอกาสที่จะเกิดขึ้น ณ ตอนนั้นมีการจัดตั้งบริษัทประชารัฐรักสามัคคี มีพื้นที่บริเวณแถวๆนั้น 20กว่าไร่ แต่เป็นศูนย์ขอปลาสดทั้งหมด 17ไร่ เป็นบ้านมั่นคง ของทางบริษัทประชารัฐ และจะทำเป็นที่จอดรถ มองในฐานะธุรกิจมองแล้ว น่าจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณต่างๆไม่ว่าจะเป็นงบประมาณของบริษัท เขามองว่าน่าจะมีผลดี ผมว่า OTOP น่าจะได้โอกาสที่ได้รับการสนับสนุนของสถานที่ในการจัดจำหน่ายหรือการท่องเที่ยว ก็จะเกิดโอกาส อันนี้คือประโยชน์ที่จะได้รับในส่วนของเราที่รองรับศักยภาพ OTOP ทั้งหมดมี 37 ราย มีกลุ่มพัฒนาร่วมกับเราสิบกว่าราย ถึง ยี่สิบราย นอกนั้นเป็นประเภทที่ลงทะเบียนเฉยๆคือไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมหรือติดต่อไม่ได้ นอกจากนี้เราจะเตรียมเพื่อให้มีความพร้อมและหลากหลาย ยกตัวอย่างเช่นสถานที่การจัดจำหน่าย เหมือนคล้ายแบบว่าเขาไปต่างจังหวัด จะมีศูนย์โอท็อป ที่ออกมาจำหน่ายสินค้า ถ้าตรงนั้นมันเกิดเป็นศูนย์เรียนรู้ปลาสดเราก็จะมีสถานที่จำหน่ายสินค้าเป็นบูทเป็นที่โชว์เราจัดตลาดชุมชนทุกเดือนในวันประชุม

กำนันผู้ใหญ่บ้านกับสินค้าโอท็อปของเราสมาชิกโอท็อปมาจำหน่ายสินค้า เราจะขอย้ายจากวันกำนันผู้ใหญ่บ้าน มาเป็นทุกวันศุกร์ที่สามของเดือนมีการเปลี่ยนแปลงเวลา ทำให้ประชาชนที่อยู่บริเวณแถวนี้ไม่รู้วันที่แน่นอนทางสมาชิกโอท็อป ก็เลยกำหนดว่า ถ้างั้นเป็นทุกวันทีสามของเดือนจะได้ประชาสัมพันธ์ ปัญหาคือว่าเราเริ่มดำเนินการตลาดนั้นซุ่มซม เราจัดเป็นประจำทุกเดือนเหตุการณ์อะไรต่างๆที่มากกระทบเรายังขาดความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์ อย่างเช่น เต็นท์ สำหรับผู้ประกอบการในการจัดจำหน่ายสินค้าผู้ประกอบการต้องลงทุน สมทบทุนในการซื้อหลังนึ่ง หลังนึ่งก็ประมาณ 700-800 ร้อยบาทต่อวัน ทำให้ส่วนหนึ่งเป็นปัญหา เราได้มีส่วนกับหน่วยงาน ซึ่งเขาจะอนุเคราะห์เต็นท์ เขาจะช่วยทำให้ลดต้นทุนของผู้ประกอบการ ทางพื้นที่เขตเทศบาลบางบ่อจะจัดเกี่ยวกับเรื่อง การพิจารณางบประมาณ ผมก็จะใช้โอกาส ในครั้งนี้ ว่าเรามีสินค้า โอท็อปมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างจะนำเสนอให้ทางผู้บริหารได้รับทราบที่จะมาช่วยเรา อาจจะทำเป็นตลาดนัดมีท่าเรือ มีการล่องเรือ เพราะบริเวณแถวนี้มองดูว่า จะคล้ายเป็นตลาดเก่าทำให้มันเกิดภาวะเหมือนตลาดน้ำต่างๆไป ก็จะเป็นการสร้างโอกาสอีกทางหนึ่ง บริษัทประชารัฐ จะเน้นในเรื่อง การเกษตร การแปรรูปและการท่องเที่ยว คือในพื้นที่เราก็สามารถนำสินค้าโอท็อปซึ่งในมุมมองของที่เรามองว่าการเชื่อมระหว่างสถานที่ท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นครุฑย่นพลาสลิค การไหว้พระแก้ววัด ที่มีอัตลักษณ์ที่ตลาดคลองสวน”

3.2 ผู้นำของกลุ่ม มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีการช่วยเหลือ สนับสนุน รวมทั้งการประสานงานต่างๆ เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง และคอยกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้พัฒนาตัวเองตลอดเวลา

3.3 ผู้ผลิตสินค้า OTOP มีการนำหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต รวมทั้งยังนำมาประยุกต์ในการประกอบธุรกิจ หรือนำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้า ดังที่ผู้ผลิตท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ ซึ่งทำให้ทราบถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้าน ความพอประมาณ ความรู้ ดั่งคำกล่าวของท่านนี้มีดังนี้

“ผมไม่ชอบเป็นหนี้ ผมก็คิดของผมเอง พอเรามีเงิน เราก็ช้อนไว้บ้าง เก็บไว้บ้าง พอมันเยอะเราก็นำมันไปขยายกิจการ จะช่วยขยายอะไรๆ ได้เล็กๆ

น้อยๆ รู้จักพอประมาณ อย่างว่าถ้าเรารู้จักพอประมาณในการเก็บในการใช้จำยมนก็จะค่อยมีขึ้นมาเรื่อยๆ ผมคิดแค่นี้เอง ผมขายเองและก็มีสมาชิกหลักๆของเราจะต้องมีมาตรฐาน ต้องควบคุมการผลิต ความรู้จำเป็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของเรา ต้องเสาะหาความรู้ตลอด การค้นคว้าหาสมุนไพรของภูมิปัญญาชาวบ้าน และก็ต้องปรับประยุกต์มาเป็นของตนเอง เพราะทุกอย่างมีจุดเด่นและจุดด้อยแล้วก็เอาจุดด้อยตัวนี้มาผสมมาแก้ไขให้มันเป็นจุดเด่น พยายามให้มันมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตัวสารกันเสียเราก็ต้องไปสอบถามชาวบ้านว่าไม้ตัวไหนมีสารกันเสีย ไม้ตัวนี้ถ้าเอามาใส่อย่างนี้ตัดเท่าๆนี้เป็นสารกันเสียจากธรรมชาติไม่ชื่อ"ต้นพะยอม" คือพวกทำน้ำตาลจะรู้คือใช้เปลือกพะยอมสับๆลงไปในกระบอก น้ำตาลทำให้น้ำตาลแล้วก็เป็นภูมิปัญญามันอยู่ที่วิธีการก็เอามาศึกษาแต่มันมีรสเผื่อนิดนึงเราจะแก้รสเผื่อนได้ยังไง ถ้าเป็นอาหารอย่าพยายามให้เกินสิบกว่าวันเลยครับ ตัวจากพมานี้เป็นเนื้อครีมก็ได้จากมะกามันมีอีกอย่างหนึ่งที่ไม่ใช่พะยอมเค้าเรียกว่าอะไรที่ใช้คู่กัน ผมจำชื่อไม่ได้ผมจะต้องไปตามหา เป็นไม้ยืนต้นมีรสเผื่อนเหมือนกันหักกิ่งมากก็ได้ตัดกิ่งมากก็ได้”

นอกจากนี้ยังมีผู้ผลิตท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ ซึ่งทำให้ทราบถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการผลิตสินค้า OTOP ดังที่ผู้ผลิตท่านนี้ได้กล่าวไว้ดังนี้

“แชมป์เราอยากจะทำให้ครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำมีส่วนของตนเอง แปรรูปและจัดจำหน่าย คือเราไม่ได้เน้นว่าปลอดภัย ถ้าเราทำเองทั้งหมด เราสามารถพูดได้ว่าปลอดภัย แต่เราบอกได้ว่าขบวนการผลิตมันเริ่มมาจากไหนปลอดภัยพิษ เราจะได้สามารถทำเป็นเรื่องราวได้ มันต้องสร้างจุดเด่นให้ได้แต่มันจะทำยังไงให้เขามั่นใจว่าเนี่ยปลอดภัย ทำยังไงให้คนยอมรับ เราก็จะมีการถ่ายรูปสวน ถ่ายรูปต้นไม้ ที่ไม่ใส่สารกันเสีย เราใช้ไม้อะไร แล้วตัวเนื้อครีมเราทำจากไม้อะไร คือกำลังปลูก ถ้าเรามาเปิดเผยเลยทำออกตลาดแล้ว จะทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณก็เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับสมุนไพร เราจะทำเป็นคล้ายๆกับโฮมสเตย์ แต่จะเป็นโฮมสเตย์ก็ไม่ใช่รีสอร์ทที่ไม่เชิง ทำเป็นคล้ายๆพวกถ้าแล้วที่พักอาศัย ถ้าเกิดว่าเราไม่รู้จักพอ ไม่รู้จักวางแผน เราก็จะไม่มีเงินเหลือเลย เมื่อเราได้กำไรมาก็ค่อยๆ เก็บ มีเงินมากพอก็เอาไปซื้อสวนไว้ปลูกเอง แต่ตอนนี้ยังมีที่เอามา

จากสวนคนอื่น คือเราก็เลยเน้นเอาว่า เก็บรวบรวมกันมาเอามาส่ง แต่เราก็
ยังพูดจากปากได้ว่าปลอดภัย”

และผู้ผลิตรายหนึ่งเป็นผู้ผลิตที่มีการผลิตโดยใช้หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังจะพิจารณา
ได้จากคำกล่าวดังนี้

“คือผลิตภัณฑ์ของเราเนี่ย เน้นปลอดภัย คือยังพูดไม่ได้ว่า ปลอดภัย คือ
ยังมีสารอยู่แต่ที่เราเน้นสมุนไพรเยอะที่สุด ลดเคมีลง ให้น้อยที่สุดต่อไปนี้
เราจะทำครบวงจร เราจะพูดได้เต็มปากว่าปลอดภัย มีการประชาสัมพันธ์
ทำให้คนเชื่อมั่นสรุปแล้วที่ดีที่สุดคือรักษา ผืนดินไม่ให้มีสารเคมี”

4. ควรมีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืม โดยให้การช่วยเหลือด้านอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ

ควรมีการช่วยเหลือจากแหล่งเงินทุนต่างๆ เพื่อให้ผู้ผลิตสินค้า OTOP สามารถกู้ยืมเพื่อการ
ประกอบธุรกิจ ทั้งในด้านการขยายกิจการ การซื้อเครื่องจักร การพัฒนานวัตกรรม และเป็นการลด
ความเสี่ยงในเรื่องของการขาดแคลนเงินทุนในการลงทุน หรือมีความเสี่ยงด้านการเงินเมื่อมีอัตรา
ดอกเบี้ยสูง ซึ่งผลจากการประเมินความเสี่ยงพบว่ามีความเสี่ยงด้านเงินทุน เมื่อต้องการขยาย
ธุรกิจแต่ขาดเงินทุนทำให้ต้องกู้ โดยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน นอกจากนี้ยังปัญหาคือดอกเบี้ยที่สูง จะทำ
ให้เกิดความเสี่ยงในการผลิต และทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ดังที่ผู้ผลิตท่านหนึ่งกล่าวว่า

“เราก็ไม่กล้าลงทุน ทีนี้เราก็เอาเงินทุนจากกองทุนฟื้นฟูดอกเบี้ยร้อยละ
หนึ่งบาทแต่ไม่รวมยอดไม่ติดอะไร เพราะเรียบริบร้อยหมดแล้ว คิดว่าจไปค้า
เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ในเรื่องของเงินทุนดีไหม ถ้ารัฐสนับสนุน
โดยเฉพาะให้ทุนกู้ยืม ที่ดอกเบี้ยต่ำจะช่วยให้เราได้เยอะขึ้นไหม แต่รู้สึกว
ออกช่ววะคะเมื่อวานนี้เอง วิสาหกิจชุมชน ที่เป็นชุมชนสามารถจัดการได้
เนี่ย ถึงห้าล้านแต่หนูไม่เอาถึงขนาดนั้นหรอกคะ เพราะว่ามันเยอะเกินไป”

5. ความเสี่ยงในด้านการขาดแคลนวัตถุดิบ

5.1 ความเสี่ยงในด้านการขาดแคลนวัตถุดิบ ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้ต้องยกเลิกการ
ผลิตโดยเปลี่ยนไปผลิตสินค้าอื่นแทน ซึ่งจะทำให้ขายสินค้าได้ดีขึ้น กิจการดีขึ้น มีคำสั่งซื้อเข้ามาเป็น
จำนวนมาก และทำให้มีกำไรมากขึ้นกว่าเดิม

ความเสี่ยงจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตสินค้า/บริการ โดยเฉพาะพลาสติกตั้งที่ผู้ผลิตท่านหนึ่งกล่าวว่า

“ปัจจัยด้านวัตถุดิบที่เห็นๆคือพลาสติกมีไม่เพียงพอ ปกติไม่เคยมีปัญหาแต่ปีนี้นั้นขาดจริงๆ เขาบอกว่าผลิตไม่ทันปลาไม่โต อันนี้จะเป็นวัตถุดิบที่เราควบคุมไม่ได้ แต่เราจะควบคุมได้คือเราจะปรุงปลาไว้ในห้องเย็นส่วนแต่เดิมพลาสติกหอดกรอบ เราก็จะปรุงเอาไว้ในห้องเย็นต้นทุนประมาณ หนึ่ง กิโลกรัมต่อสองบาทต่อเดือน ซึ่งราคามันสูงมาก ตอนนี้อยู่ที่เลิกไม่ได้ทำพลาสติกหอดกรอบอันนี้เหตุผลหลักของวัตถุดิบ มาทำป็นลิบแทน ป็นลิบพลาสติกถือว่าเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม ขายดีมี order จำนวนมาก ป็นลิบปลากระพงก็ขายได้ดี”

5.2 นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงในเรื่องปริมาณพลาสติกไม่เพียงพอตามความต้องการของตลาด ต้องแก้ปัญหาโดยการนำพลาสติกมาจากแหล่งอื่น แต่คุณภาพไม่ได้เหมือนพลาสติกของบางบ่อดังที่ผู้ผลิตท่านหนึ่งกล่าวว่า

“ต้นทุนพลาสติกสูงอยู่แล้วปลาที่เลี้ยงจะเลี้ยงในพื้นที่ใกล้เคียงกับของบางบ่อเลี้ยงในพื้นที่เพชรบุรี อ่างทอง และพื้นที่ใกล้ราชบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร เนื้อปลาไม่ได้คุณภาพตามสภาพแวดล้อมได้แก่ 1.ความเป็นกรดต่างของดิน 2.ความเค็มของน้ำ ในพื้นที่อื่นไม่หญ้าเพื่อคายความเค็มของน้ำ หนึ่งหนาก็เกิดจากความเค็มของน้ำของบางบ่อไม่กินหญ้าซีซี ของสมุทรสาครความเค็มลิบห้าถึงยี่ลิบซีซี สภาพแวดล้อมของปลา มันจะสร้างเนื้อของมัน หนึ่งเกล็ดแข็ง สองเกล็ดหนา สามหนึ่งหนาเนื้อมันจะยุ่ยและมีกลิ่นอย่างบางบ่อที่เลี้ยงเดิมๆจะใช้รำเพื่อทำให้เนื้อหวานให้อาหารที่ละสองครั้ง”

5.3. สำหรับพลาสติกบางบ่อ ปัญหาของผู้ประกอบการ คือ ปัจจุบันผลผลิตพลาสติกบางบ่อมีจำนวนลดลงเนื่องจาก ข้อจำกัดในเรื่องที่ดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลาถูกเปลี่ยนไปเป็นบ้านจัดสรรและโรงงานงานอุตสาหกรรม รวมทั้งการเจริญเติบโตของพลาสติกที่มีอัตราการเจริญเติบโตลดน้อยลงเป็นเท่าตัวจากปัญหาสภาพแวดล้อมและมลภาวะต่างๆ

คำแนะนำ ให้เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้การพิสูจน์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) จากเอกสารเผยแพร่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ให้ความหมายสิ่งบ่งชี้ทาง

ภูมิศาสตร์ว่า คือ เครื่องหมายการค้าที่ใช้กับสินค้าที่มาจากแหล่งผลิตที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งคุณภาพหรือชื่อเสียงของสินค้านั้นๆ เป็นผลมาจากการผลิตในพื้นที่ดังกล่าว GI จึงเปรียบเสมือนแบรนด์ของท้องถิ่นที่บอกถึงคุณภาพและแหล่งที่มาของสินค้า ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จะเป็นตราของกรมทรัพย์สินทางปัญญาที่ออกให้กับผู้ผลิตสินค้า GI เพื่อรองรับว่าสินค้านั้นได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ โดยต้องปฏิบัติตามคู่มือและแผนการควบคุมนั้นแล้ว ประโยชน์ที่จะได้รับในการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ซึ่งจากการสนทนากลุ่มทำให้ผู้เชี่ยวชาญได้มีสรุปปัญหา และได้การเสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหา ดังที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่านหนึ่งได้ให้กล่าวในการสนทนากลุ่มว่า

“เราเคยนำพันธุ์กรรมของเราเป็นพลาสติกบางบ่อเราสามารถบอกได้ว่าอันนี้คือพันธุ์กรรมในพื้นที่ถ้าเราไม่เคยทำเราไปปรึกษากับเขาว่าถอดรหัสพันธุ์ต่อไปเขาก็จะพิสูจน์ได้ว่าอย่างเช่น ข้าวเขาก็จะพิสูจน์ได้ว่าอันนี้ผสมกับพันธุ์นี้เราสามารถตรวจสอบออกมาได้ ถ้าเราตรวจสอบได้ว่าของเราเป็นบางบ่อแท้มีคุณธรรม จริยธรรม เราไม่เคยเอาพันธุ์ที่อื่นมาผสม”

“พลาสติกเนี่ยบางคนอาจไม่เชื่อ แต่ถ้าเรามีตราของเราก็อาจจะขายได้ อันนี้เป็นความรู้อันนึง ถ้าว่าจะแนะนำตรงนี้ถ้าจะเอาข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1.ตัวสายพันธุ์ การได้สายพันธุ์แท้ๆของบางบ่อ 2.การปรับสภาพแวดล้อม พื้นที่ของบางบ่อ สมุทรปราการกลายเป็นโรงงาน กลายเป็นบ้านหมดแล้ว ต้องมีการขยายพื้นที่ที่อื่น ที่มีศักยภาพแต่เมื่อขยายไปแล้วสภาพแวดล้อมมันไม่ได้ มันก็ต้องศึกษาเพื่อให้สภาพแวดล้อมของบางบ่อ ที่ดินเหมาะสมกับการเลี้ยงปลานั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ดินต้องเป็นยังไง อุณหภูมิของน้ำ ความเค็มของน้ำ”

6. ปัญหาการผลิตที่ต้องพึ่งพิงสภาพภูมิอากาศ หรือสภาพแวดล้อม สามารถแก้ไขได้โดยการนำเทคโนโลยี การใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาช่วย ซึ่งถือว่าเป็นการใช้นวัตกรรมในการผลิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

เนื่องจากมีผู้ผลิตหลายรายที่มีการผลิตที่พึ่งพาสภาพภูมิอากาศ ปัญหานี้มีทั้งในส่วนของการผลิตแต่เดี๋ยวก่อน การทำเคย และการทำเคียวพอกแก่ตั้งที่ผู้ผลิตท่านหนึ่งกล่าวว่า

“ตอนนี้หนูมีความภูมิใจอย่างหนึ่งคือท่านอธิบดีกรมศิลปากรตอนนี้ท่านสั่ง หนูมาประมาณ 1000 เคียร์เขาบอกว่างานของเราเป็นงานแบบโบราณ แต่ งานของหนูคือลูกค้าเค้าบอกว่าเป็นงานของที่มีอัตลักษณ์ ของเราแต่ละ ชิ้นเราจะเน้น กระดาษที่เราแปะข้างในคะ 7-8 ชั้น มันต้องแห้งไปที่ละชั้น ที่หนูทำหนูใช้คนทำตลอด ลองควบคุมความชื้นในห้อง เรามีปัญหาในหน้า ฝน เรากำหนดไม่ได้ ทำให้ตัวอาจจะแตกมีปัญหา แต่เขาควบคุมความชื้น ในห้องเท่านั้นให้สม่ำเสมอ ช่วงเวลาที่เป็นหน้าฝนมันขึ้นเราก็มมีปัญหา ให้ มันเป็นปกติเท่ากับอากาศที่เราเคยทำ ทำให้เกิดการระเหยของห้องที่เรา ต้องการโดยไม่ต้องใช้ความร้อน การควบคุมอุณหภูมิอย่างปกติเนี่ยปัญหา จะเกิดในช่วงฤดูฝนสูง การได้งานจะน้อยลง ทีเนี่ยเราก็ต้องาก่อนว่า ที่เรา ทำอยู่ที่ดีที่สุดมันอุณหภูมิมันจะมีตัววัดมอเตอร์เอามาติดที่กำแพงห้อง แล้วคิดว่าอุณหภูมิตอนนั้นเท่าไรเป็นการช่วยระบายถ่ายเทให้อุณหภูมิ แต่ ว่าต้องใช้ตัวนี้เพื่อควบคุมอะไรยังไง ที่จะทำฤดูไหนเวลาไหน เราจำกัดให้ อยู่คงที่”

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้แนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตแก่ผู้ผลิตเคียร์พอกแก็และหัวโชน ดั้งนี้

ปัญหาของผู้ประกอบการ คือ ผู้ประกอบการมีปัญหาในการผลิตในช่วงฤดูฝน ไม่สามารถผลิต เคียร์พอกแก็และหัวโชนได้ตามกำลังผลิตและประสิทธิภาพการผลิตที่มีอยู่ เนื่องจากเคียร์พอกแก็และ หัวโชนจะไม่แห้งตามสภาวะของอากาศ ได้ทดลองใช้ความร้อนจากการอบมาช่วยแต่ไม่สามารถผลิต ได้เนื่องจากทำให้เคียร์ที่ปั้นแตกเป็นรอย

คำแนะนำ ให้สร้างห้องควบคุมความชื้นสัมพัทธ์ ซึ่งหมายถึงหน่วยวัดที่ใช้วัดระดับความชื้นใน อากาศ มีอัตราส่วนของปริมาณไอน้ำที่มีอยู่ในอากาศขณะนั้นเทียบกับปริมาณไอน้ำที่อากาศจะรองรับ ได้ การสร้างห้องควบคุมความชื้นสัมพัทธ์เพื่อควบคุมอุณหภูมิห้องและความชื้นสัมพัทธ์ให้เท่ากับ ช่วงเวลาที่ให้ผลผลิตดีที่สุด

7. การนำเทคโนโลยีมาช่วยในด้านบรรจุภัณฑ์ จะสามารถเสริมสร้างศักยภาพการผลิตให้กับ ผู้ประกอบการได้ดังที่ผู้เชี่ยวชาญได้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตดังนี้

ในส่วนของเรื่องน้ำพริกเผา ปัญหาของผู้ประกอบการ คือ ผู้ประกอบการมีปัญหาในการบรรจุ ผลิตภัณฑ์ลงในขวด โดยจะเกิดปัญหามีฟองอากาศค่อนข้างมาก การมีฟองอากาศค่อนข้างมากจะทำ ให้อายุของผลิตภัณฑ์สั้นลง

คำแนะนำ ใช้บรรจุลงขวดแก้วที่อุณหภูมิ 70 C แล้วทิ้งไว้ให้เย็นที่อุณหภูมิห้องและจึงปิดฝาขวดแก้ว การบรรจุที่อุณหภูมิที่แนะนำจะช่วยไล่อากาศได้ดีกว่าการบรรจุเมื่อผลิตภัณฑ์เย็นแล้ว แต่มีข้อควรระวังคือการหากปิดฝาเมื่อผลิตภัณฑ์ยังเย็นลงไม่เท่าอุณหภูมิห้องจะทำให้เกิดไอน้ำในผลิตภัณฑ์จะทำให้อายุผลิตภัณฑ์สั้น

8. การใช้องค์ความรู้ในการผลิต และเทคโนโลยีในการผลิต โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้า OTOP ดังนี้

เรื่องเครื่องบรรจุไส้ซาลาเปา ปัญหาของผู้ประกอบการ คือ ใช้เครื่องบรรจุไส้ซาลาเปาแล้วนำซาลาเปาไปนึ่งซาลาเปาจะแตกไส้ซาลาเปาทะลักใช้ไม่ได้

คำแนะนำ เนื่องจากการบรรจุไส้ด้วยมือวิธีการการแผ่แป้งลงบนอุ้งมือเพื่อบรรจุไส้แน่นแป้งที่อยู่บริเวณอุ้งมือจะมีความหนากว่าแป้งที่ใช้เครื่อง เพราะเครื่องสอดไส้แป้งที่ใช้ห่อซาลาเปาจะถูกรีดมาให้ความหนาเท่ากันทำให้เวลานึ่งในอุณหภูมิไอน้ำเดือดเท่าเดิมจะทำให้หน้าที่บางกว่าการกดแป้งบนอุ้งมือเพื่อใส่ไส้ ดังนั้นผู้ประกอบการควรทดลองนึ่งด้วยการลดเวลาในการนึ่ง

9. ควรมีพัฒนาด้านการตลาด โดยให้การช่วยเหลือด้านการตลาดต่างๆ เพื่อให้ผู้ผลิตสามารถที่จะขายสินค้าได้มากขึ้น

ควรมีจัดการด้านการตลาด การจัดการตลาดที่หลากหลาย เช่นการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนพร้อมกับขายสินค้าโอท็อปของชุมชนได้ด้วย หรือการเปิดโอกาสให้กับผู้ผลิตที่มีความพร้อมแต่ยังไม่เป็นที่รู้จัก เป็นต้น ดังที่ผู้ผลิตท่านหนึ่งกล่าวว่า

“แต่เนื่เราบางครั้งเรามีรายได้ให้เขาไม่สม่ำเสมอคือเขาอยากได้ทุกวัน
อยากจะลดเรื่องการไปจำหน่ายสินค้าแต่ใจจริงเราอยากจะทำเพื่อน
บางครั้งเขาไปประชุมก็ไม่เห็นชุมชนเราเลย เห็นแต่ชุมชนรวยๆ พา
นักท่องเที่ยวไปที่เขาเกิดและมีรายได้แล้ว แล้วที่ยังไม่เกิดทำไมไม่พามา
ทั้งๆที่เรามีภูมิปัญญา มีสถานที่ท่องเที่ยว พาเขาไปดูลิว่าความเป็นอยู่ของ
เราเป็นยังไง โครงการของที่ไปวันนั้นรู้สึกจะไปแต่ที่เดิมๆทั้งนั้นซึ่งเขามี
รายได้ แล้วใครเป็นคนจัดละ แต่หนูก็ไม่ว่าเขาหรอก เขาต้องเอาคนที่
พร้อมเสนอไป เช่นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตรงนั้นแหละพวกรวยๆ ไปดูอะไร
กันไปห่มอะไรกัน ทำไมไม่ไปตรงที่เขามีภูมิปัญญา มีความรู้ มีความ
ต้องการที่จะเกิด แต่จิตใจที่น้องหนึ่งเขามา สินค้าเขาดี สินค้าเขาสร้างสีสัน

ให้เรา จากบางคนเขาไม่มีอะไรเลยสินค้าเขาดี ปลาสดเขาก็มีชื่อ
บ้านสร้างโคกใหม่เหนียนิดนึง”

10. ควรมีการสร้างค่านิยม เพื่อให้มีการสืบทอดกิจการ หากสินค้ามีการพัฒนาจนเป็นที่นิยม
ของตลาดแล้ว แต่พบว่ามีปัญหาคือไม่สามารถหาผู้สืบทอดกิจการได้ เนื่องจากลูก หลาน ไม่สนใจใน
ธุรกิจนั้นๆ หรือ ประกอบอาชีพอื่นๆ ที่คิดว่าดีกว่ากิจการของบิดา มารดา

ซึ่งที่ประชุมได้เสนอแนะให้มีการสร้างค่านิยม หรือ หากไม่สามารถหาผู้สืบทอดที่เป็นลูก
หลานได้ ก็ให้สืบทอดกับชุมชน เพื่อให้เป็นอาชีพแก่คนในชุมชน และถือได้ว่าเป็นการช่วยเหลือให้
เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น เป็นต้น ดังที่ผู้ร่วมประชุมท่านหนึ่งกล่าวว่า

“อันนี้คือเรื่องของการสืบทอดธุรกิจ คือคิดว่ารุ่นนี้ทำสำเร็จแล้ว แต่รุ่น
ต่อไปด้วย ความที่สำเร็จแล้วจะไม่มีรุ่นต่อไปมาสืบอันนี้เป็นเรื่องสำคัญนะ
ถือว่าศึกษากันต่อไปเราจะต้องทำให้เค้าเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีนะทำแล้ว
มันรายได้ทำยังไงให้ความเหนื่อยที่พ่อแม่เคยเป็นนี้น้อยลง คือการใช้
เทคโนโลยีเข้าไปช่วยอย่างเช่นเครื่องไม้เครื่องมือ ผมว่าเป็นเรื่องที่เก๋ยากก็
คือบ้านเรามันมีปัญหาไม่มีผู้สืบทอดแล้วก็ล้มอาชีพดั้งเดิมเนื่องจากค่านิยม
ซึ่งมันเป็นปัญหา”

นอกจากนี้ยังมีคำกล่าวของผู้ผลิตท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า

“ไม่มีใครสืบทอดธุรกิจ ลูก หลาน ไม่สืบทอด ก็ไม่เป็นไร ก็ถ่ายทอด
ความรู้ให้กับคนในชุมชน ให้ชุมชนสืบทอดต่อกันแล้วกัน คนในชุมชนจะได้
รักษา สืบทอด ถ่ายทอดอาชีพดั้งเดิม จะได้มีงาน มีเงิน”

11. ภาครัฐควรมีการบูรณาการในการร่วมกัน ส่งเสริม สนับสนุน OTOP หากมีการทำงานใน
ลักษณะต่างคนต่างทำ แยกกันทำ จะทำให้โครงการขาดความต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาที่พบคือขาดความ
ต่อเนื่องในการดำเนินโครงการจากภาครัฐ ดังที่ผู้ร่วมประชุมท่านหนึ่งกล่าวว่า

“ขาดความต่อเนื่องเขาบอกว่าโครงการสามปีแต่จริงๆแล้วเข้ามาไม่ถึงสาม
ปีแค่ปีเดียวก็หายแล้ว แต่หากโครงการต่อเนื่องจริงๆแล้วก็ขึ้นอยู่กับตลาด

เพราะถ้าคุณมาพัฒนาสนับสนุนในการผลิตคุณไม่มีตลาดรองรับคุณก็เอาไปไม่ได้”

12. ควรมีธรรมาภิบาลในการจัดสรรเงินทุน หรือทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้ผู้ผลิตได้รับความยุติธรรมในการได้รับการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ได้เท่าเทียมกัน หรือควรมีการจัดสรรให้เป็นระบบ มีความโปร่งใส ดังที่ผู้ผลิตท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า

“บางกลุ่มก็สามารถสนิทกับผู้บริหารในท้องถิ่นก็ทำให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณกลุ่มที่ได้เนี่ยไม่ได้เกิดจากความต้องการของกลุ่มโดยตรง เพราะว่าสนิทขงยั้งก็ได้ มีความต้องการ มีความมุ่งมั่นที่จะทำไปขอแล้วไม่ได้มันก็เลยเกิดให้ผลิตภัณฑ์โอท็อปมันเลยหยุดแค่นี้ไม่สามารถที่จะไปต่อได้ ในพื้นที่เนี่ยแล้วบางกลุ่มที่เขาต้องการจริงๆเกิดโอท็อปที่ของตัวสินค้าที่เกิดจากภูมิปัญญาดีๆอาจจะจะเป็นสินค้าโอท็อปประเภทส่งออกมันต้องมีช่องทางที่ทำให้เค้ามีทางเลือก คือ ตอนนี้เรากลายเป็นว่าถ้าเกิดความไม่โปร่งใส เช่นอย่างกรณีที่ว่ามีความต้องการจริงไม่สนิทก็ไม่ได้รับจัดสรร ไปจัดสรรให้กับพรรคพวกญาติพี่น้องซึ่งเรื่องแบบนี้มันเกิดมาหลายสิบปีแล้ว ถ้าจะไปแก้ปัญหาดตรงนั้นเนี่ยมันก็แก้ไปส่วนหนึ่งแต่มันน่าจะมีส่วนที่สองมีระบบที่จะช่วยพวกเรา”